

Euroopa
Komisjon

MÄRTS 2013 | Nr 49

Keskkond

Keskonna peadirektoraadi ajakiri

Eurooplastele

Hea elu maakera võimaluste piires

JUHTKIRI

Komisjon pani oma hiljuti vastu võetud keskkonnaalase tegevusprogrammiga aluse Euroopa Liidu keskkonnapoliitikale selle kümnendi lõpuni. Programmi pealkiri – “Hea elu maakera võimaluste piires” – rõhutab seda, kui oluline on parandada järgnevatel aastatel Euroopa ökoloogilist vastupidavust ning muuta ELi majandus kaasavaks ja säästvaks roheliseks majanduseks.

Tegevusprogrammis seatakse kolm teemakohast eesmärki: kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali, muuta liidu majandus ressursitõhusaks ning arendada edasi meetmeid, mida EL on elanike tervise parandamise nimel juba võtnud.

Erinevalt eelmistest programmidest ei sõltu nende eesmärkide saavutamine ühestki uuest õigusloomealgatusest, vaid on vajalik varem kokkulepitu nõuetekohane rakendamine. Lisaks tahab komisjon rakendada meetmeid, mis innustaks erasektori suuremat osalust keskkonkaupade ja teenuste turu laiendamises.

Kuigi tegevusprogramm keskendub tulevikule, püüab EL täita ka Jaapanis Nagoyas kaks aastat tagasi võetud bioloogilise mitmekesisusega seotud kohustusi. Liidul on jätkuvalt rahvusvaheliselt aktiivne roll, mida oli näha ka hiljutisest kohtumisest Indias Hyderabadis, kus EL ja liikmesriigid leppisid kokku, et suurendavad elurikkuse strateegilise kava rakendamiseks märgatavalt inimressursse ning rahalisi ja tehnilisi vahendeid.

Komisjon astub samme, et Nagoyas kokku lepitud põhimõtted, mis kindlustavad geneerilisi ressursse omavatele riikidele nende õigused oma volialas, teistele riikidele juurdepääsu ressursidele ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase jaotamise, talletatakse Euroopa õigusaktidesse.

Keskkonnaprobleeme on võimalik lahendada ka õigusakte kasutamata, nagu on näha komisjoni viimasest mereprahti käsitlevast tegevuskavast. Teadlikkuse suurendamine, parem teadmusbaas ning koostöö peamiste osaliste ja poliitikakujundajate vahel võib aidata oluliselt kaasa sellele, et meie mered ja ookeanid ei muutuks prügimägedeks.

Keskkond Eurooplastele

ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm

TEAVE VÄLJAANDE KOHTA

Keskkond Eurooplastele on kord kvartalis ilmuv väljaanne, mida annab välja Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat. See on saadaval bulgaaria, hispaania, tšehhi, saksa, eesti, kreeka, inglise, prantsuse, itaalia, leedu, poola, portugali ja rumeenia keeles. Tellimine on tasuta. Võite ajakirja tellida, kasutades ajakirjas olevat tellimusvormi või internetis aadressil http://ec.europa.eu/environment/maillingregistration/main/mailling_reg.cfm

Peatoimetaja: Róbert Konrád

Korraldaja: Jonathan Murphy

Lisainfo saamiseks võtke palun ühendust teabeosakonnaga:

http://ec.europa.eu/environment/contact/form_en.htm

Teave ja dokumendid: http://ec.europa.eu/environment/contact/form_en.htm

Keskkond Eurooplastele veebileht:

<http://ec.europa.eu/environment/news/efe/index.htm>

KESKKONNATEEMAD INTERNETIS

Kas tahate teada, mida Euroopa Liit keskkonna kaitsmiseks teeb, mis on integreeritud tootepoliitika või millised on ökomärgise saamise tingimused?

Kõige selle kohta saate teavet keskkonna peadirektoraadi veebilehelt:

ec.europa.eu/environment/index_et.htm

ÕIGUSALANE TEAVE

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas väljaandes leiduva teabe kasutusviiside eest; samuti mitte võimalike vigade eest, mis võivad vaatamata hoolikale ettevalmistusele ja korduvale kontrollimisele siiski ilmned.

Trükitud taaskasutatud paberile, millele on antud ELi ökomärgis. (ec.europa.eu/environment/ecolabel)

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2013
ISSN 1831-5771

© Euroopa Liit, 2013

© Kaanefoto: iStockphoto

Allikale viitamisel on teksti reprodutseerimine lubatud.

Fotode reprodutseerimine ei ole lubatud.

Printed in Belgium

SISUKORD

- 03 Montréali protokoll – 25 aastat osoonikihi kaitset
- 04 Mootorsõidukite süsinikdioksiidi heite vähendamine
- 05 Kliimamõju vähendamine biokütustega
- 06 Keskkonnaalane tegevusprogramm aastaks 2020
- 08 Keskkonnakahjulike toetuste järkjärguline kaotamine
- 09 Selged eeskirjad geneetilistele ressurssidele juurdepääsu kohta
- 10 Kuidas lahendada mereprahti probleemi?
- 12 Bioloogilise mitmekesisusega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmine
- 13 Kampaania “Generation Awake” sai aastaseks
- 14 Seal, kus uitavad vesipühvlid
- 15 Uued väljaanded / Agenda
- 16 Lühidalt uudiseid

MONTRÉALI PROTOKOLL

Montréali protokoll – 25 aastat osoonikihi kaitset

Tänu 1987. aastal vastu võetud Montréali protokollile on viimase 25 aasta jooksul maailma osoonikihi kaitse suuri edusamme tehtud. Eesmärgini pole küll veel jõutud, aga senised tulemused ja nende saavutamise viis võib meile anda vääruslikke õppetunde selle kohta, kuidas teiste üleilmsete probleemidega, näiteks kliimamuutusega toime tulla.

Kliimamuutus on tänapäeval suurim keskkonnaprobleem. Inimeste loodud ja atmosfääri paisatud kemikaalide tõttu toimuv osoonikihi kahanemine ja sellest tingitud ohud meie planeedile tekitasid 25 aastat tagasi suurt ärevust.

Ainus ülemaailmselt ratifitseeritud leping, Montréali protokoll, on osoonikihi seisundi parandamisel väga edukaks osutunud. Tänu sellele on suudetud järk-järgult lõpetada osoonikihti kahandavate ainete (OKAde) tootmine ja kasutamine 98 % ulatuses. OKAde tavapärased kasutuskohad olid külmkapid, kliimaseadmed ja isolatsioonimaterjalid. Kui protokollil rakedatakse täies mahus edasi, peaksime saavutama osoonikihi 1980. aastate eelse seisundi selle sajandi keskpaigas.

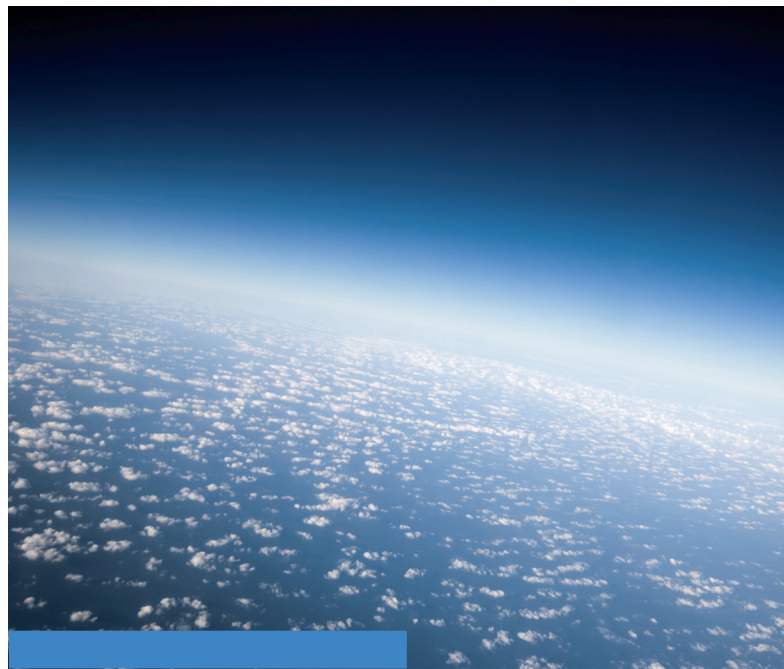
Need saavutused on inimeste tervisele palju kasu toonud: aidanud ennetada miljonid nahavähi põhjustatud surmajuhumeid ja erinevaid haigusi, näiteks silmakaed. Protokoll on andnud ka suure panuse kliimamuutusega võitlemisel, sest oleme suutnud ära hoida üle 135 miljardi tonni süsinikdioksiidi eraldumise loodusesse.

Probleemid ja õppetunnid

Edusammudest hoolimata ei ole Montréali protokollil raames tehtav töö kaugeltki lõpetatud. Valitsused peavad tagama olemasolevate piirangute õige rakendamise ning külmkappides, kliimaseadmetes ja isolatsioonivahus sisalduvad OKAd tuleb tõhusa kogumise ja hävitamise kaudu täielikult kõrvaldada. Lisaks peab valvas olema, et ennetada illegaalset OKAdega kauplemist.

Uueks ohuks on fluorosüvesüsinikud (HFC). Need ei kahjusta küll osoonikihti, kuid on võimsad kasvuhoonegaasid, mis tekitavad kliimamuutust. Euroopa Liit tahab Montréali protokollil mõju laiendada, et see hõlmaks ka HFC-de järkjärgulist vähendamist.

Protokollil rakendamise saadud kogemused ja üksikasjad võivad osutada tulevikus üleilmse kliimakokkuleppe sõlmimisel headeks suunisteks. Protokoll on juriidiliselt siduv dokument, mitte ainult poliitiliste lubaduste jada. See sisaldab kindlaid

© Shutterstock

Tänu Montréali protokollile on suudetud järk-järgult lõpetada osoonikihti kahandavate ainete (OKAde) tootmine ja kasutamine 98 % ulatuses.

ajakavasid eesmärkide saavutamiseks ja paljusid neist on EL suutnud juba enne kokkulepitud aega täita. Eesmärke saab ka korrigeerida, et need hõlmaksid uusimaid teaduslikke andmeid. Arengumaadele on eraldatud rahalisi vahendeid, et neil oleks võimalik oma kohustusi täita.

Protokoll sisaldab ka sätteid, mis takistab osalisriiki OKAdega kauplemast, kui teine pool ei ole teatud eeskirjadele alla kirjutanud. Need sätted muudavad ühises jõupingutuses mitteamalavatele riikidele protokollist väljajäämise ebameeldivaks.

Üllatavad ei olnud ka Euroopa Komisjoni kliimameetmete voliniku Connie Hedegaardi sõnad: “Protokoll on osutunud tõhusaks lähenemisviisiks, mida võiks ka uue üleilmse kliimakokkuleppe loomisel arvesse võtta.”

Lisateave

<http://ec.europa.eu/clima/policies/ozone/>

Maanteetransport eraldab ühe viiendiku CO₂ koguheitest ELis.

AUTOD

Mootorsõidukite süsinikdioksiidi heite vähendamine

Mootorsõidukid on ühed suuremad kasvuhoonegaaside tekitajad. EL leppis juba varem kokku uute kaubikute ja autode süsinikdioksiidi (CO₂) heite vähendamise kohustuslikes eesmärkides aastaks 2020. Nüüd on komisjon teinud kolm ettepanekut, kuidas neid sihte saavutada.

Maanteetransport eraldab ühe viiendiku CO₂ (peamise kasvuhoonegaasi) koguheitest ELis. Selle vähendamiseks on EL seadnud siduvad eesmärgid uute auto- ja kaubikuparkide heitkoguste kohta. Sihtideni peab jõudma 2020. aastaks.

Eesmärkide kohaselt ei tohiks uued autod 2020. aastaks tekitada rohkem kui keskmiselt 95 grammi süsinikdioksiidi kilomeetri kohta, mis on 30% vähem kui 2011. aastal (135,7 g/km). Kaubikutel peab see kohustuslik kontrollarv 2020. aastal olema 147 g; 2010. aastal oli lubatud 181,4 grammi.

Oma hiljutises ettepanekus määratles komisjon, kuidas neid eesmärgi saavutada ja erinevate sõidukite vahel koormust jagada. Komisjoni kinnitusele on eesmärkide saavutamine 2020. aastaks täiesti teostatav. Kõik tootjad peavad suutma tasemeid sama palju vähendada – autode puhul 16% ja kaubikute puhul 27%.

Rohkem paindlikkust võimaldatakse väiketootjatele ning ettevõtteid, kes toodavad vähem kui 500 kaubikut või autot aastas, ei pea nõudest kinni pidama. Ent ülejäänud tootjad, kes ei suuda uusi piiranguid järgida, peavad maksma iga auto või kaubiku tekitatud ülemäärase heitkoguse iga grammi eest 95 eurot trahvi.

Ulatuslik kasu

Süsinikdioksiidi vähendamise strateegia aitab suures plaanis kaitsta kliimat, edendada uuendustegevust ja konkurentsivõimet, luua töökohti ning säästa tänu kütusekulude vähenemisele ka tarbijate raha. Arvutuste kohaselt säästab keskmise läbisõiduga auto juht sõiduki eluea (13 aasta) jooksul kütusekulult hinnanguliselt 3 000–4 000 eurot. Kaubikujuht hoiab sama aja jooksul kokku 3 300–4 500 eurot.

Keerulisem tehnoloogia ei tohiks uute autode hinda samuti märgatavalt kallimaks muuta: autode müüginahhale võib lisanduda 1 100 eurot ja kaubikutele ligikaudu 450 eurot. Selle lisakulutuse teenib sõidukijuht väiksema kütusekulu arvelt tasa juba viie aasta jooksul.

Laias plaanis aitavad ettepanekud kuni 2030. aastani ära hoida ligikaudu 420 miljoni tonni CO₂ eraldumise. Sellega säästab ühiskond 100–200 eurot iga tonni CO₂ kohta, mida õhku ei paisata.

2013. aastal korraldab komisjon sidusrühmadega konsulteerimise, et panna kirja arvamused uute autode ja kaubikute heitkoguste eesmärkide kohta 2020. aasta järgseks perioodiks. Sellega püütakse jätkata väikesõidukite CO₂-heite vähendamisega seotud tegevust ja samas tagada mootorsõidukitööstusele kindlustunne, mida vajatakse pikaajaliste investeeringute tegemiseks ning uue tehnoloogia arendamiseks.

Lisateave

<http://ec.europa.eu/clima/policies/transport/vehicles/>

BIOKÜTUSED

Kliimamõju vähendamine biokütustega

Biokütused võivad anda märgatava panuse taastuenergia kasutamise ja maanteetranspordist tekkivate kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärkidesse, mille EL on seadnud aastaks 2020. Kliimamuutusele positiivse mõju avaldamiseks tuleb aga biokütuseid toota säästvalt ning nii, et see osutaks toidu ja sööda tootmisele võimalikult vähe konkurentsi. Selle saavutamiseks ja 2020. aasta sihtideni jõudmiseks on komisjon kavandanud meetmeid toiduks kasutatavatest põllumaade kultuuridest saadava biokütuse koguse piiramiseks.

Kõigil biokütustel ei ole kasvuhoonegaaside heitkogusele ühesugune mõju. Praegu toodetavat esimese põlvkonna biomassi saadakse suhkrust, teraviljadest ja taimeõlidest. Need tooted pakuvad aga otsest konkurentsi põllumajandusmaal kasvatatele toiduks kasutatavatele ja söödakultuuridele, mille tõttu võib muutuda maakasutus ning õhku võidakse paisata veel heitgaase. Kui uute põllumaade saamiseks võetakse maha metsi, sest biokütuse tootmiseks on osa maast ära antud, võib kasvuhoonegaaside kogus olla lõpuks hoopis suurem kui see, mis tekkis varem fossiilkütustest. Teise ja kolmanda põlvkonna biokütused kasutavad lähteainena jäätmeid, vetikaid või põhku ega sekku üleilmsesse toiduainete tootmisse.

Komisjon arvestab täiustatud biokütuste kasutuse edendamise kohta meetmete kavandamisel eeltoodud tahtmatute mõjudega, mida tuntakse ka kaudsete maakasutuse muudatuste (Indirect Land Use Change ehk ILUC) nime all. Kliimameetmete volinik Connie Hedegaard selgitas: "Tehniliselt on ILUC väga keeruline, poliitiliselt aga väga lihtne, eriti kui Maailmapank tõstab esile kerkivate toiduhindadega seotud probleeme."

Komisjoni ettepanek

Euroopa olemasolevate õigusaktide kohaselt peab taastuenergia osakaal 2020. aastaks transpordisektoris olema 10% ja tänu kasutatavale kütusele peab kasvuhoonegaaside heitkogus samaks tähtajaks 6% võrra vähenema. Biokütused võivad mõlema eesmärgi saavutamisse märkimisväärse panuse anda.

Vältimaks konkurentsi suurenemist piiratud põllumajandusmaa üle, teeb komisjon ettepaneku seada 5%-line ülempiir sellele, kui suure osa 10%-lisest eesmärgist võivad toidust saadavad biokütused moodustada. Lisaks kavandatakse lisastiimuleid täiustatud biokütustele, mille tootmiseks ei ole maad vaja. Neid arvestatakse neli korda. Komisjon palub liikmesriikidel biokütuste tootmisest tulenevate kasvuhoonegaaside vähenemise kohta aruandeid esitades teavitada ka kaudse maakasutuse muudatuste tagajärjel tekkinud heitgaasist.

Komisjon soovib tõsta kasvuhoonegaaside heite vähendamise läviväärtuse 60%-ni, milleni peaks jõudma uued biokütust kasutavad käitised. Selle eesmärk on parandada biokütuse tootmisprotsesside tõhusust ja takistada investeerimist kasvuhoonegaaside heite ebapiisavalt vähendavatesse käitistesse.

Komisjon ei kavatse esimese põlvkonna biokütuse käitiseid sulgeda, aga soovib siiski kindlalt märku anda, et sektori edasine kasv peab keskendumata täiustatud ja säästlikele biokütustele. Komisjon on ka seisukohal, et esimese põlvkonna biokütused ei tohiks pärast 2020. aastat enam riiklikku toetust saada.

Lisateave

http://ec.europa.eu/energy/renewables/biofuels/land_use_change_en.htm

Videoläkitus volinik Hedegaardilt:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/hedegaard/multimedia/videos/2012-10-17_01_en.htm

Piiratud põllumajandusmaa nimel konkureerivate biokütuste tootmise takistamine.

Keskkonnaalane tegevusprogramm aastaks 2020

ELi mitmeaastased keskkonnaalased tegevusprogrammid on kujundanud ELi üldise keskkonnapoliitika raamistikku juba alates 1970. aastatest. Euroopa Komisjon on esitanud ettepaneku luua uus programm, mis määratleks üheksa prioriteeti poliitika kujundamiseks selle kümnendi lõpuni.

EL on kehtestanud keskkonna- ja tervisekaitsesele karmid nõuded ning toonud töökohtade loomise ja ökotööstuse kasvatamise kaudu samal ajal kasu ka majandusele. Võime rõõmu tunda selle üle, et meil on maailma rangeimatele standarditele vastav joogi- ja suplusvesi, ligi viiendik Euroopa maismaast on looduskaitse all, paljud 2020. aastaks seatud kliimaeesmärgid on juba käeulatuses ning kemikaalised toetavad uuenduslikkust ja tagavad, et enamik ohtlike aineid asendatakse ohutumate alternatiividega.

Ent keerulisi probleeme on veel. Natura 2000 edusammudest hoolimata on loodusliku kapitali vähenemine jätkuvalt muretekitav, iseäranis tööstusharudele, kes sellest sõltuvad, nagu põllumajandus ja kalandus. Peame rohkem pingutama, et keskkond muutuks praeguste ja tulevaste ohtude suhtes vastupidavamaks. Seega võib poliitika anda suure panuse ELi aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegiasse.

Uue programmi eesmärk on tagada, et ohtusid ja võimalusi käsitletakse tõhusalt ja sidusalt. Sellega tunnustatakse majanduskriisi tõsidust ja näidatakse, et keskkonnapoliitikal on lahenduse leidmisel oma osa. Parajasti rakendatavad struktuurireformid aitavad liikuda ressursitõhusama ja vähese süsinikuheittega majanduse poole.

Eesmärgid

Programmis seatakse kolm teemakohast eesmärki keskkonnapoliitika kujundamiseks aastani 2020. Esimene on kaitsta, säilitada ja suurendada looduskapitali, mis toetab meie majanduslikku jõukust ja heaolu.

Teine eesmärk on muuta liidu majandus ressursitõhusaks, nagu on sätestatud ressursitõhusa Euroopa juhtalgatuses. See tähendab, et tuleb täielikult rakendada kliima- ja energiapaketti, leppida kokku kliimapolitiika järgmistes sammudes pärast 2020. aastat, suurendada toodete keskkonnahoidlikkust kogu nende oleringis jooksul ning vähendada tarbimise keskkonnamõju.

Kolmanda eesmärgiga püütakse arendada edasi meetmeid, mida EL on elanike tervise parandamiseks juba võtnud: tehakse rohkem jõupingutusi õhu-, müra- ja veereostuse probleemi lahendamiseks, parandatakse kemikaalide käitlemist ning valmistatakse kliimamuutuse mõjudeks.

Abinõud

Programmis tuuakse välja neli viisi, kuidas kõnealuste eesmärkideni jõuda.

Erilist tähelepanu pööratakse juba olemasolevate õigusaktide **nõuetekohasele rakendamisele** kohapeal. Lisaks keskkonnaga seotud kasule kaasneb tegevuskavaga ka kolm kindlat majandushüve. See tagab, et kõiki ettevõtjaid koheldakse kogu liidus võrdselt. Tegevuskavaga edendatakse uuenduslikkust ja antakse Euroopas tegutsevatele ettevõtetele nn esimese turuletulija eelis. Komisjon püüab liikmesriikide asutusi edaspidi selle valdkonna kohustuste täitmisel rohkem aidata.

Jätkuvalt pööratakse tähelepanu keskkonnapoliitika aluseks oleva **tõendusbaasi** parandamisele. Oluline on hinnata võimalikke ohte, mis võivad kaasneda tehnoloogia kiire arenguga (nt nanomaterjalidega), sest uuendused võivad isegi poliitikast ette jõuda.

Keskkonnaalane tegevusprogramm: hea elu maakera võimaluste piires Üheksa prioriteeti

1. Kaitsta, säilitada ja suurendada liidu looduskapitali
2. Muuta liidu majandus ressursitõhusaks vähese CO₂-heittega majanduseks
3. Kaitsta liidu elanikke nende tervist mõjutavate ohtude eest
4. Maksimeerida liidu keskkonnaalastest õigusaktidest saadavat kasu
5. Parandada keskkonnapoliitika aluseks olevat tõendusbaasi
6. Kindlustada keskkonna- ja kliimapolitiikaga seotud investeeringud ning kujundada õiglased hinnad
7. Parandada keskkonna loimimist kõigisse poliitikavaldkondadesse ja poliitika sidusust
8. Tõsta liidu linnade säästvust
9. Suurendada liidu tulemuslikkust piirkondlike ja ülemaailmsete keskkonnaprobleemide käsitlemisel.

© Shutterstock

2020. aastaks elab ligikaudu 80% Euroopa elanikest linnades ja neid tuleks toetada nende teerajaja rollis säästva tulevikuni jõudmisel.

Paljude nende algatuste rahastamiseks on vaja piisavalt **investeeringuid**. Osa neist tuleb ELi eelarvest, sest keskkonna- ja kliimaeesmärged süvalaiendatakse kõigisse poliitika- valdkondadesse, osa aga liikmesriikidelt.

Suur roll jääb siiski ka erasektorile, mida peaks julgustama keskkonnakaupade ja teenuste turu laiendamiseks võetavate meetmete kaudu. Kavas soovitatakse muu hulgas kasutada sellist põhimõtet nagu liikmesriikide maksusüsteemide muutmine, näiteks keskkonnakahjulike toetuste kõrvaldamine ning ökoinnovatsiooni rahastamine ja stimuleerimine.

Neljandana aitab eesmärkide saavutamisele kaasa nõue, et keskkonnaküsimustega arvestataks **igakülgset kõigis teistes ELi poliitikavaldkondades**. Teoorias on seda nõutud juba viimased 15 aastat, aga praktikas ei ole alati soovitud tulemusi saavutatud.

Kui komisjon saab aidata probleemile lahenduse leida poliitikaalgatuste laiaulatusliku mõjude hindamise kaudu erinevates valdkondades, siis liikmesriikidel lasub kohustus seda teha, sest just nemad annavad ELi õigusaktidele lõpliku vormi ja sisu ning vastutavad nende rakendamise eest.

Erinevad mõõtmed

Programmis viidatakse vajadusele teha täiendavaid jõupingutusi kahel väga erineval tasandil: kohalikul ja üleilmsel. Esimesel tasandil keskendutakse linnadele, kus 2020. aastal elab ligikaudu 80% Euroopa elanikest ja mida tuleks toetada nende teerajaja rollis säästva tulevikuni jõudmisel.

Üleilmselt kasvab aga teadlikkus keskkonna säästmise olulisusest ning majanduslik ja sotsiaalne võimekus kaasavaks roheliseks majanduseks, nagu oli näha ka 2012. aasta juunis toimunud Rio+20 konverentsil. EL on ühiste keskkonnaprobleemide lahendamiseks tehtavates rahvusvahelistes ja piirkondlikes jõupingutustes alati juhtrolli mänginud ning teeb see ka edaspidi, täites oma üleilmselt võetud kohustusi ja aidates ka teistel nende kohustusi täita.

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/newprg/>

KESKKONNAKAHJULIKUD TOETUSED

Keskkonnakahjulike toetuste järkjärguline kaotamine

Toetused, millel võib olla keskkonnale kahjulik mõju, on levinud sellistes valdkondades nagu fossiilkütuste tootmine, transport ja veemajandus.

Keskkonnakahjulikud toetused on peamiselt toetused ja maksusoodustused või vabastused, mis võimaldavad teatud tarbijatel, teenuste kasutajatel või tootjatel oma sissetulekut täiendada või kulusid vähendada, aga millel on laiemale keskkonnale kahjulik mõju. EL on võtnud eesmärgiks need 2020. aastaks järk-järgult kaotada.

Toetused, millel võib olla keskkonnale kahjulik mõju (keskkonnakahjulikud toetused), on levinud sellistes valdkondades nagu fossiilkütuste tootmine, transport ja veemajandus ning nende koguväärtus maailmas on hinnanguliselt miljard dollarit. Kuigi tööstusvaldkond või tarbijad tunduvad nendest kasu saavat, on toetuste tagajärjeks siiski loodusvarade raiskamine, bioloogilise mitmekesisuse kahjustamine, ebatõhusate tavade säilimine ja uuenduslikkuse vähenemine.

Komisjon tahab neid liikmesriikide antavaid toetusi Euroopa poolaasta käigus reformida. EL ei ole kaugeltki ainuke kõnealuste reformide keskmes olev organisatsioon – kohustusi on võetud ka maailma mastaabis, näiteks bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ja G20 raames, ning Rio+20 konverentsil korraldati olemasolevaid toetuste reformimise lubadusi.

Ent edasiminekuks on olnud aeglane nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil. ELis on küll mõningast edu saavutatud ning hiljutised ettepanekud ühise põllumajanduspoliitika (CAP), ühise kalandusfondi ja ühtekuuluvuspoliitika fondide reformimise kohta muudavad rahastamise keskkonnaeesmärkide järgimisest sõltuvaks. Liikmesriigid peavad siiski välja töötama selgete sihtide ja ajakavadega tõhusad tegevusplaanid ning läbipaistva aruandlussüsteemi. See kehtib ka liikmesriikides maksuvabastustena saadavate keskkonnakahjulike toetuste kohta.

Kasutegurid

Finants- ja majanduskriisiga võitlevas maailmas on nende toetuste reformimine arukas tegu. OECD ja komisjoni arvutuste kohaselt tooks fossiilkütuste toetuste kaotamine 27 liikmesriigi eelarvest üle 25 miljardi euro tulu. See alandaks ka kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning vähendaks fossiilkütuste kasutusest tekkivat saastet, tänu millele muutuksid õhk ja vesi puhtamaks.

Komisjon soovib pöörata tähelepanu kõnealuste toetuste tõttu tekkivale kahjule, kogudes teaduslikke ja majanduslikke argumente, mis põhjendaks seda, kuidas toetuste kaotamine edendab ressursitõhusust ja rohelist majanduskasvu. Komisjonil on nüüd mitu uuringut, mis lihtsustavad ettepanekute tegemist ja suurendavad reformiga nõusolekut, sealhulgas üle 30 juhtumiuuringu ja näiteid reformidest, mis esindavad parimaid tavasid. Ökonomeetrilised majandusmudelid ökoloogilise maksureformi mõjude kohta, nagu näiteks maksukoorma ümberjaotamine tööjõu maksustamiselt tarbimise ja keskkonnavarude maksustamisele, on saadaval alates 2013. aasta märtsist.

See, kui võrd sõnum päralt jõuab, saab selgeks järgmisel Euroopa poolaastal. Selleks peavad valitsused komisjonile selgitama, milliseid meetmeid nad on võtnud, et reageerida konkreetsetele majandusreformiga seotud soovitudele maksukoorma ümberjaotamiseks tööjõu maksustamiselt ja keskkonnakahjulike toetuste järkjärguliseks kaotamiseks alates aastast 2012.

Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/enveco/taxation/pdf/report_phasing_out_env_harmful_subsidies.pdf

<http://ec.europa.eu/environment/enveco/>

JUURDEPÄÄS JA KASU

Selged eeskirjad geneetilistele ressurssidele juurdepääsu kohta

2010. aasta oktoobris võttis rahvusvaheline üldsus vastu Nagoya protokoll, milles käsitletakse juurdepääsu geneetilistele ressurssidele ning nende kasutamist saadava tulu õiglast ja võrdset jaotamist. See uus leping, mis on bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni protokoll, sätestab liikmesriikide õigused ja kohustused seoses sellega, kuidas geneetilised ressursid tuleks teadus- ja arendustöökäsitada ning kuidas nende kasutamise tingimused jõustatakse. Komisjon on esitanud eelnõu Nagoya protokoll rakendamiseks.

Geneetilistel ressurssidel ehk nii looduslike kui ka kultiveeritud liikide genofondil on paljudes majandussektorites tähtis roll ja see muutub üha tähtsamaks. Teadlased ja ettevõtted kasutavad neid erinevates valdkondades, näiteks taime- ja loomakasvatases, toiduaine-, kosmeetika- ja ravimitööstuses. 26% kõigist viimase 30 aasta jooksul heakskiidetud uutest ravimiteest on kas loodussaadused või loodussaaduste derivaadid.

Kuna puuduvad selged rahvusvahelised eeskirjad geneetiliste ressursside kättesaadavuse ja tulude jaotamise kohta, on paljud riigid, eeskätt arengumaad, pannud peamiselt arenenud riikide teadlastele pahatihti süüks biopiraatlust, kui nad püüavad kõnealuseid väärtuslikke ressursse omandada. Selline usalduse kaotus võib piirata juurdepääsu väärtuslikule toorme.

Nagoya protokollis käsitletakse kõnealuseid probleeme ja sätestatakse õigused, mis on geneetiliste ressursside kohta traditsioonilisi teadmisi omavatel kohalikel ja põliskogukondadel, kes võivad teaduslike avastuste tegemiseks väärtuslikku teavet anda.

Põhimõtete sätestamine õigusaktidega

ELi eelnõu toob geneetiliste ressursside kasutajatele ja pakujatele kasu: esimestele võimaldab see geneetilistele ressurssidele ligipääsu väikeste kuludega, kuid nii, et on olemas vajalik kindlustunne, ning teistele on tagatud, et nende õigusi ei rikuta.

Väljapakutud eeskirjade kohaselt peaksid ELi teadlased ja ettevõtted tagama, et kasutatavad geneetilised ressursid ja nendega seotud traditsioonilised teadmised omandati täielikus kooskõlas päritoluriigi seadustega ning uurimistulemustest saadav kasu jaotatakse õiglaselt ja võrdselt.

Kasutajad peavad rakendama vajaliku hoolsuse kohustust: koguma kasutatavate ressursside kohta põhiteavet, näiteks milal ja kust need omandati. Lisaks oleksid nad kohustatud teada andma, kui olemasoleva teabe kohaselt omandati materjal ebaseaduslikult, seda kasutati ilma nõuetekohase juurdepääsuloata või kehtiva tulude jaotamise kokkuleppeta. Kasutajad peaksid maksma trahvi, kui nad ei suuda seda kontrolli käigus tõestada.

Peamised pakkujad, kes varustavad ELi kasutajaid geneetiliste ressurssidega, on erinevad kogud, näiteks seemnepangad ja botaanikaaiad. Kulude vähendamiseks ja õiguskindluse suurenendamiseks teeb komisjon ettepaneku koostada ELi usaldusväärsete kogude süsteem. Nii saaksid kasutajad kindlad olla, et nende materjal vastab juba suuremas osas vajaliku hoolsuse kohustusele.

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/international/abs/>

MEREPRAHIT

Kuidas lahendada mereprahi probleemi?

Aina suurem osa meredest ja ookeanidest muutub meie planeedi prügimäeks. Inimtegevusest tulenev prügi reostab mereelupaiku ning tekitab tõsiseid keskkonna-, majandus- ja terviseprobleeme. Komisjoni uue tegevuskava eesmärk on suurendada teadlikkust kõnealuselt probleemist ja ergutada arutelu lahenduste leidmise üle.

Mereprahit koosneb maismaal ja merel laiaulatusliku tegevuse tagajärjel tekkivast ning erinevatest allikatest pärinevast prügist. Selline mitmekesisus ning ebapiisavad teadmised ja andmed nähtuse eri tahkude kohta muudavad õigete lahenduste leidmise veelgi keerulisemaks.

Prügi võib sisaldada plasti, metalli, puitu, kummi, klaasi ja paberi. Hinnanguliselt 15% merejätmeid hulbib merepinnal, sama palju on veepinna all ja ülejäänud 70% on vajunud merepõhja. Kõige levinum ja hukatuslikum prügi on plast. Mõnes piirkonnas moodustab see 80% prahist ja võib merekeskkonnas säilida isegi sada aastat.

Selle jäätmeliigi kahjulik mõju keskkonnale on märkimisväärne. Üle 180 meres elava loomaliigi neelab söögi pähe plasti mikroosakesi, mis põhjustab neil sisemisi vigastusi ja koguni surma. Paljud mereloomad, sealhulgas vaalad, hülged, kilpkonnad ja kalad, saavad mereprügisse takerdumise tõttu vigastada või surma.

Kulusid peab kandma ka kalatööstus, sest värv ja õli võivad saastada saaki ning mahajäetud võrgud rikkuda sõukruvisid. Ka inimeste tervis ja turvalisus võib merejätmete tõttu ohtu sattuda – prügi võib saastada toitu ja halvendada vee kvaliteeti ning ohtlikud ained (nt ravimijätmed) võivad rannikule uhtuda.

Probleemi lahendamiseks on vaja suurt pühendumust

Võttes aluseks kogutud teaduslikud andmed, lepiti 2012. aasta juunis Rio de Janeiro toimunud säästva arengu konverentsil kokku, et 2025. aastaks tuleb merejätmete hulka märkimisväärselt vähendada, hoidmaks ära kahjuliku mõju ranniku- ja merekeskkonnale. Komisjon koostab parasjagu ettepanekuid Rio konverentsi jätkuprojekti kohta.

See on täiendus merestrategie raamdirektiivi raames tehtud mereprügiga seotud tööle, mille kohaselt peavad liikmesriigid arendama ja rakendama strateegiaid, et tagada kõigi ELi merepiirkondade ja alampiirkondade hea keskkonnaseisund 2020. aastaks. Direktiiv on ka keskkonnavaline tugisammas ELi integreeritud merenduspoliitikale, mille eesmärk on suurendada mere säästlikku kasutamist.

Mereprahi probleemi olemuse tõttu tuleb sellega rahvusvaheliselt tegelda. EL teebki oma naabritega tihedat koostööd, osaledes neljas konventsioonis, mis hõlmavad Vahemerd, Läänemerd,

Atlandi ookeani kirdeosa ja Musta merd. Need aitavad rakendada ÜRO Keskkonnaprogrammi globaalprogrammi merekeskkonna kaitsmiseks maismaal toimuvate tegevuste põhjustatud saaste eest.

ELis püütakse mereprahi allikate ja mõjuga seotud probleeme lahendada laiaulatuslike strateegiatega ja meetmetega, sealhulgas jäätmekäitlust, linnade reovett ja laevade tekitatud reostust käsitlevate õigusaktidega. Kuna 80% mereprahist pärineb maismaalt, võib nõuetekohane jäätmekäitlus ja ELi õigusaktides sisalduvate meetmete parem rakendamine meie merevee kvaliteedi parandamisse anda suure panuse. Kaasa võib aidata ka pakendamistavade muutmise, teades, kui palju plasti selleks kasutatakse.

Lisameetmed

Lisaks mereprahi vähendamise otsestele meetmetele on käivitatud algatusi teadmusbaasi tugevdamiseks ja teadlikkuse suurendamiseks. Nendega tuuakse kokku ka peamised osalised, nagu poliitikakujundajad, vabaühendused, teadusringkonnad ja tööstusliidud – kõik peaksid andma oma panuse, sest paljud sidusrühmad vastutavad jäätmete tekitamise ja levitamise eest.

Probleemi ulatuse ja allikate paremaks mõistmiseks käivitas komisjon kolm uuringut, mis peaksid valmima 2013. aasta alguses. Kaks neist uurivad prahiga risustamist ennetavate meetmete võtmise võimalikkust ja pakendimaterjalide ringluses olevaid peamisi lünki. Kolmas sisaldab juhtumiuuringuid ELi neljas piirkondlikus meres toimuva plastiringluse kohta.

Liidu teadusuuringute 7. raamprogrammiga aidatakse rahastada erinevaid projekte, sealhulgas programmi nimega "Ookean homme" (The Ocean of Tomorrow), mis keskendus 2012. aastal uurimislünkadele ELi vete hea keskkonnaseisundi määratlemises ja jälgimises. Euroopa Keskkonnaamet koostab samuti aruannet ELi rannikute seisundi kohta. Selles püütakse määrata mereprügi osakaalu liidu ja piirkondlikul tasandil.

Edasine tee

Komisjon aitab liikmesriikidel merestrateegia raamdirektiiviga võetud kohustusi täita, eriti seoses esialgse hindamise ja keskkonnaeesmärkide seadmisega. Tänu sellele peaks olema võimalik määrata kindlaks ELi lähtejoon 2013. aastal, et mõtiskleda edasi prügi vähendamise eesmärkide üle kogu ELis.

Liikmesriigid peavad kehtestama järelevalveprogrammid 2014. aasta juuliks ja rakendama oma merestrateegiad 2015. aastaks. Seejärel analüüsib neid komisjon ja annab oma soovitusel, kui liikmesriikide asutused ei võta piisavaid meetmeid.

Need erinevad mereprahi vastu võitlemise suunad aitavad valmistada ELi ette 2013. aasta aprillis Saksamaal toimuvaks suureks konverentsiks, kus liikmesriikidele esitatakse näiteid probleemi lahendamisele suunatud praktiliste meetmete kohta.

Peale selle, et on vaja vähendada plasti sattumist meie meredesse, peab tegema jõupingutusi ka olemasoleva sodi koristamiseks. Komisjon edendab erinevaid prügi püüdmise (Fishing For Litter) algatusi. Lisaks praktilistele hüvedele aitavad need avalikkusele sõnumit levitada. Kaalutakse ka Euroopa iga-aastase koristuspäeva korraldamist.

Lisateave

<http://ec.europa.eu/environment/marine/>

Üle 180 meres elava loomaliigi neelab plasti mikroosakesi söögi pähe.

HYDERABAD

Bioloogilise mitmekesisusega seotud rahvusvaheliste kohustuste täitmine

Pisut rohkem kui kaks aastat tagasi võttis rahvusvaheline kogukond Jaapanis Nagoyas vastu ambitsioonika programmi bioloogilise mitmekesisuse kaitseks. Nüüd on rõhk sellel, et kohustused saaksid reaalsuseks. 2012. aasta oktoobri keskpaigas tehti Indias Hyderabadis selles suunas edusamme.

Hyderabadis toimus üheteistkümnese konventsiooniosaliste konverents (COP 11), mis järgnes Nagoyas peetud bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsile (COP 10). Järjestikel istungitel võeti strateegilistes, sisulistest, rahalistes ja eelarveküsimustes vastu 33 otsust.

Otsuste hulka kuulus ka ELi, liikmesriikide ja teiste konventsiooniosaliste kinnitus suurendada oluliselt bioloogilise mitmekesisusega seotud rahastamist, võttes aluseks 2006.–2010. aasta keskmise rahastamise selles valdkonnas. Osalised leppisid kokku esialgses eesmärgis, mille kohaselt kahekordistatakse 2015. aastaks arengumaadele eraldatavaid bioloogilise mitmekesisusega seotud rahalisi vahendeid ja püütakse säilitada see tase vähemalt 2020. aastani. Lisaks jõuti kokkuleppele, et kasutatakse esialgset aruandlusraamistikku ning sellega seotud eesmärgid riigisisese rahastamise, aruandluse ja riiklike finantsplaanide arendamise kohta.

Kohtumisel võeti meetmeid tagamaks, et ÜRO kliimakonventsiooni raames tehtav töö, eriti raadamisest ja metsade seisundi halvenemisest tulenevate heitkoguste vähendamiseks (REDD+) mõeldud tegevus, ei kahjustaks bioloogilise mitmekesisuse eesmärgi. Selleks, et kliimamuutuse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud eesmärgid oleksid kooskõlas, kiideti COP 11 kohtumisel heaks olulised nõuanded selle kohta, milliseid kaitsemeetmeid peaks REDD+ tegevustes arvesse võtma.

Neid sünergia leidmise püüdeid otsustati laiendada ka teistele bioloogilise mitmekesisuse konventsioonidele, pärast seda, kui lepiti kokku, et ÜRO Keskkonnaprogrammil peaks nendevahelise koostöö parandamises olema juhtiv roll.

Muud otsused ja arutelud keskendusid juurdepääsule geneetilistele ressurssidele ja tulude jagamisele (vt eraldi artikkel leheküljel 9) ning merede bioloogilise mitmekesisuse paremale säilitamisele ja säästlikule kasutamisele, sealhulgas ökoloogiliselt või bioloogiliselt oluliste merealade määratlemise kaudu.

Mis edasi?

2014. aasta teises pooles toimuval COP 12 kohtumisel Lõuna-Koreas kaaluvad ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalised lõpliku ressursside kasutuselevõtu eesmärgi kehtestamist, võimalikke põhimõtteid ja kaitsemeetmeid seoses uuenduslike rahastamismehhanismide kasutamisega ning bioloogilisele mitmekesisusele kahjulike algatuste ja toetuste kõrvaldamist, reformimist või järkjärgulist kaotamist.

Järgmisel COP kohtumisel esitatakse ka vahearuanne bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni elurikkuse strateegilises kavas 2015. ja 2020. aastaks seatud 20 peamise eesmärgi saavutamisel tehtud edusammude kohta.

Lisateave

www.cbd.int/cop11/

<http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/international/>

<http://ec.europa.eu/environment/nature/>

KAMPAANIA "GENERATION AWAKE" (SINU VALIK LOEB)

Kampania "Generation Awake" sai aastaseks

2011. aasta oktoobris käivitas Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat üleeuroopalise kampania, et näidata, kuidas ressursitõhus käitumine võib inimeste elu ja majanduse olukorda mõjutada. Kampania, mille juhtlause on "Teie valikud muudavad maailma", on nüüdseks jõudnud miljonite inimesteni. Alates 2012. aastast koondus kampania tähelepanu tõhusale veekasutusele.

Kampania eesmärk on teavitada inimesi teistsugustest tarbimisvõimalustest ning pakkuda juhtnööre ja tuge, et aidata neil loodusvarasid säilitada, raha säästa, keskkonnamõju vähendada ja tulevikku jätkusuutlikumaks muuta. Kampania käivitati 2011. aasta oktoobris ning liikmesriikides korraldati erinevaid üritusi, avati mitmekeelne veebileht ja Facebooki fännileht, koostati viirusklipp ning tehti reklaami internetis.

Eelmisel aastal keskenduti rohkem veele, mis langes kokku sama aasta novembris koostatud Euroopa veeressursside kaitse kavaga, mille eesmärk oli suunata Euroopa veepoliitikat 2020. aastani. Esiplaanile seati vee tarbimine ja säilitamine: näiteks veebilehe uues jaotises toodi välja, kuidas iga inimese valikust sõltub see, kas Euroopas suudetakse säilitada piisavalt suured kvaliteetse vee varud. Lisaks lasti välja viirusklipp peaosas veemaniakk Valteriga (Water Maniac Walter). Sinine ämber Valter, kellega kohtume, kui ta on parajasti oma raviarsti juures, on vallatud vee säästmise ideest, ning tal on tarbijatele palju nõuandeid.

Järgnes ka kampania teine etapp. Sellega üritati uue veebilehe, kaudse veetarbimise olemust selgitavate animatsioonide, Facebooki tegevuste ja videovõistluse abil suurendada

teadlikkust paljude tavaliste esemete varjatud veekuludest. Otsene vee kasutamine – toiduvalmistamine, pesemine jne – moodustab enamiku inimeste veekasutusest kõigest 4%. Seega üritati kampaniaga suurendada teadlikkust valdkonnas, mis oli kõige olulisem: inimesi teavitati ülejäänud 96%-st, mis hõlmab peidetud veetarbimist.

Ettevõtmine oli edukas. Facebooki fännilehel on praegu 78 000 fänni, mis teeb sellest Euroopa Komisjoni poolt hallatava ühe edukama Facebooki lehekülje. Veebilehte on selle käivitamisest peale külastanud üle 300 000 ning veele pühendatud saiti vähem kui poole aasta jooksul üle 100 000 inimese. Viirusklippe on vaadatud peaaegu 2,5 miljonit korda, ajakirjanduses on ilmunud ligikaudu 800 artiklit ja sotsiaalvõrgustikus Twitter on teemat umbes 500 korda kommenteeritud. Peidetud veekasutuse kohta loodud animatsioonid osutusid populaarseks – vaid mõne kuuga vaatas neid rohkem kui 200 000 inimest.

Pilk aastale 2013

Käesoleval aastal koondub tähelepanu liidu tarbijate teadlikkuse suurendamisele toodete keskkonnaprofiilist, sest komisjon püüab jätkuvalt esile tõsta rohelisema ja ressursitõhusama tarbimise hüvesid.

Lisateave

www.generationawake.eu/et

www.imagineallthewater.eu/et

www.facebook.com/GenerationAwake

www.youtube.com/user/GenerationAwake

LIFE

Seal, kus uitavad vesipühvlid

Saksamaal Berliini lähedal Brandenburgis asuvad sisemaa sooldunud märgalad on geoloogilised ja botaanilised haruldused, mis on igal aastal oluliseks peatuspaigaks tuhandetele lindudele, sealhulgas kahlajale, sookurele ja suur-laukhanele. Aasad on ka populaarsed sigimispaidad kiivitaja, tikutaja ja teiste ohustatud linnuliikide jaoks.

Muutused traditsioonilistes põllumajandustavades seavad sisemaa sooldunud märgalade säilimise ohtu. Intensiivsem põlluharimine on muutnud hüdroloogilisi tingimusi, mis on põhjustanud soolade tasakaalustamatuse, ning karjatamise vähenemise tõttu on sooldunud märgalad võsastunud ja metsa kasvanud.

Olukorra parandamiseks hankis Brandenburgi liidumaa valitsus projektile "Salzstellen Brandenburg" (LIFE05 NAT/D/000111) ELi programmi LIFE kaasrahastamise. Projekti eesmärk on taastada esinduslikumaid sooldunud märgalaid käsitlevates elupaikade direktiivi lisades nimetatud tüüpilised elupaigad ja liigid (kokku 19 Natura 2000 võrgustiku ala) ning tutvustada säästva majandamise tavasid.

Riikliku kaevandus-, geoloogia- ja mineraalide ameti ekspertide abiga tegi projekti töörühm niisutustöid – taastati meandrid ning kõrvaldati vanu ülevoolupaisusid –, et taastada paljude märg- ja sooldunud alade hüdroloogiline tasakaal.

Edu saavutamisel olid üliolulised üksikasjalikud teadmised kohaliku hüdroloogia kohta ja talupidajate kogemused. Veetaset õnnestus tõsta ligikaudu 312 hektari suurusel maa-alal ning kohandada vastavalt ilmastikuoludele ja sihtrühmaks olevate linnu- ja taimeliikide elupaiga nõuetele ka mitmel märgalal.

Liigse pilliroo ja pöösaste eemaldamine ning tiikide loomine on sooldunud märgalade elurikkust märgatavalt parandanud. Mitmel kaitsealal on esimest korda leitud sooldunud märgaladel kasvavaid haruldasi taimi, näiteks emaputk ja selleri perekonda kuuluv *Apium repens*.

Selle asemel, et osta kõige märjemate märgalade majandamiseks kalleid niidukeid, otsustas projekti töörühm proovida probleemi lahendada vesipühvlite laiaulatusliku karjatamisega. Loomad on karmide oludega hästi kohanenud ja elavad üle ka väga külmad talved (isegi kuni -24°C). Ka talupidajate, kohalike elanike ja küllastajate seas on pühvlid väga populaarsed, aidates meeskonnal saavutada projekti teist eesmärki, milleks on kohaliku elanikkonna huvi äratamine sisemaa sooldunud märgalade vastu ning turismi arendamine. Erinevate põllumajanduse keskkonnatoetuste abiga karjatatakse Brandenburgi märgaladel nüüd ligikaudu 300 vesipühvlit.

Suurim saavutus

Projektijuht Holger Rössling rõhutab, et maaost oli projekti edu saavutamisel väga oluline. Suurimaks edusammuks peab ta siiski sooldunud märgalade väga head majandamist, milleni jõuti koostöös maaomanike ja talupidajatega. See hõlmas tegevusplaani koostamist koos soovitusetega edasiseks arenguks, et vesipühvlid saaksid ka edaspidi ringi uidata ja selle olulise elupaiga säilitamisele kaasa aidata.

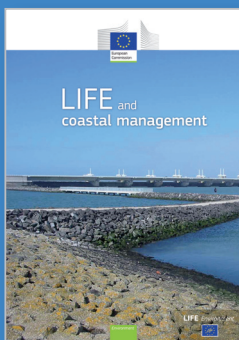
Lisateave

http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=search.dspLk&n_proj_id=2952

Vesipühvlite
laiaulatuslik
karjatamine.

UUED VÄLJAANDED

Programm LIFE ja rannikualade majandamine

Euroopa rannikutel on suur ökoloogiline ja majanduslik väärtus, sest seal on palju erilaadseid elupaiku ja ökosüsteemi teenuid. Ka inimesed ja inimtegevus on alati rannikutele koondunud. Ent ulatuslik reostus ja loodusvarade liigne kasutamine tekitavad probleeme, mille tõttu väheneb elurikkus ning hävivad elupaigad. Tuginedes olemasolevatele praktilistele projektidele, antakse selles brošüüris ülevaade erinevatest kavadest, mis panustavad meie rannikukeskkonda puudutavatesse teadmistes, selle kaitseks ja säästvasse arengusse.

Kättesaadav ainult inglise keeles

<http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/lifefocus/documents/coastal.pdf>

Programmi LIFE parimad keskkonnaprojektid aastal 2011

Programmi LIFE keskkonnaosa iga-aastase auhindade jagamise eesmärk on aidata levitada parimaid tavasid ja edukate projektide tulemusi, tuues need algatused välja kui suurima potentsiaaliga pikaajalised keskkonnasäästu uuendused. Kõige silmapaistvamatele antakse parimatest parima tiitel. Brošüüris tutvustatakse neid viit, kes said selle tiitli aastal 2011.

Kättesaadav ainult inglise keeles

<http://ec.europa.eu/environment/life/publications/lifepublications/bestprojects/documents/bestenv11.pdf>

Teabeht ökoinnovatsiooni kohta

Ökoinnovatsioon on igasugune uuendus, olgu tehnoloogiline või mitte, mis loob ärvõimalusi ja ennetab või vähendab kahjulikku keskkonnamõju. See on tihedalt seotud loodusvarade kasutamise viisidega ning kaupade ja teenuste tootmise ja tarbimisega. Selles neljaleheküljelises teabelehes selgitatakse idee olulisust, ELi arenguks kasutatavat poliitikat ja rahastamist ning ökoinnovatsiooni valdkonna tugevdamist liidus.

Praegu kättesaadav inglise keeles ja varsti ka teistes keeltes

<http://ec.europa.eu/environment/pubs/factsheets.htm>

“Zoe makes a splash!” (Zoe pritsib vett)

Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraat on lasknud välja oma esimese mobiilirakenduse. “Zoe makes a splash!” on interaktiivne digitaalne juturaamat 7–11-aastastele lastele. See on saadaval Apple'i veebipoes inglise, saksa, hispaania, itaalia ja poola keeles

<http://itunes.apple.com/lu/app/zoe-makes-a-splash!/id542684376?mt=8&uo=4>

ning teenuses Google Play

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.inuistudio.zoemakesasplash>

Veebiversiooni saab vaadata aadressil

<http://ec.europa.eu/environment/pubs/children/zoe/digitalstory/index.html>

Kui pole kirjas teisiti, saab väljaandeid tasuta EU Bookshopi kodulehelt bookshop.

<http://bookshop.europa.eu>

AGENDA

Maailma metsadele pühendatud tippkohtumine: säästva metsamajanduse saavutamise kogu maailmas

5. ja 6. märtsil 2013 Rootsisis Stockholmis

Kohtumise eesmärk on mõelda välja viise, kuidas metsade sidusrühmad saaksid koostööd teha. Arutlusele tulevad muu hulgas järgmised küsimused: metsade väärtuse määramine bilansiaruandes, metsasaaduste tööstuse ärimudelid ja metsade roll kliimamuutuse leevendamises.

<http://cemea.economistconferences.com/event/world-forests-summit>

Arktika tippkohtumine: uus kaubandus-, energeetika- ja keskkonnavalala väljavaade

12. märtsil 2013 Norras Oslos

Üritusel keskendutakse piirkonna töistele probleemidele: loodusvarade jahtimine, kliimamuutuse mõju, uute kaubandusteede tekkimine ja vastutustundliku valitsemise vajadus.

<http://cemea.economistconferences.com/event/arctic-summit>

Sinise majanduse ülemaailmne tippkohtumine

29. aprillist kuni 1. maini 2013

Saksamaal Berliinis

Konverentsil uuritakse sinise majanduse rakendamise ja elluviimise võimalusi. Arutatakse võimalike ärimudelite, sinise majanduse projekti võtmelementide ning ettevõtete jaoks olemasolevate võimaluste üle.

<http://www.blueeconomy.eu/blueeconomysummit/index.html>

Roheline nädal 2013

4.-7. juunini 2013 Belgias Brüsselis

ELi iga-aastasel suurüritusel 13. rohelisel nädalal on teemaks õhukvaliteet.

<http://ec.europa.eu/environment/greenweek/index.html>

LÜHIDALT UUDISEID

© Euroopa Liit

Euroopa keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemi (EMAS) auhinnad

Selle aasta auhindadega tunnustati panust, mille andsid kuus riiklikku ja eraorganisatsiooni oma veemajanduse parandamiseks tehtud uuenduste rakendamisel.

Erasektoris võitis mikroorganisatsioonide kategoorias auhinna innovaatiliste kanalisatsioonitöödega tegelev ühendus Abwasserverband Anzbach Laabental (Austria). Väikeorganisatsioonidest tuli võitjaks Riechey Freizeitanlagen GmbH & Co. KG (Saksamaa), kes peab Läänemeres asuval Fehmarni saarel kämpingut ja vabaajaparki. Neumarkter Lammsbräu Gebr. Ehrnsperger e. K. (Saksamaa), maheõllesid ja alkoholivabu jooke tootev õlletehas, oli edukas keskmise suurusega organisatsioonide kategoorias ning suurorganisatsioonidest võitis Lafarge Cement (Ühendkuningriik) – riigi suurim tsemenditootja.

Avalikus sektoris sai väikeorganisatsioonidest auhinna Comune di Tavarnelle Val di Pesa (Itaalia, Toscana), mis nõuab, et kõigisse uusehitistesse paigaldataks vett säästev tehnika, ja suurorganisatsioonidest Bristol City Council (Ühendkuningriik), kes on alates 2009/2010. aastast vähendanud Bristolis veetarbimist 11% võrra.

Lisateavet <http://ec.europa.eu/environment/emas/emasawards/>

© Shutterstock

Euroopa 2013. aasta roheline pealinn Nantes

29. novembril 2012 võttis Prantsusmaa suuruselt kuues linn Nantes Hispaania linnalt Vitoria-Gasteizilt üle Euroopa rohelse pealinna tiitli. See on neljas linn, mis sai prestiižse tiitli pärast auhinna esmakordset väljaandmist 2010. aastal.

Nantes'i linn on väga roheline. Seal asub neli Natura 2000 ala, 33 ökoloogilist huvi pakuvat omapärase floora ja faunaga loodusala ning linnal on ka ambitsioonikad kliimameetmete tegevuskavad, mille eesmärk on vähendada süsinikdioksiidi heidet 2020. aastaks 30% võrra inimese kohta.

Euroopa rohelse pealinna tiitli võitmiseks peab linn näitama, et seal valitseb keskkonnahoidlik elulaad, ning olema parimate tavade edendamisel eeskujuks ka mujal. Nantes vastab sellele nõudele, sest 2013. aastal tutvustab linn kogu Euroopale rändnäitust Aéroflorale II.

Lisateavet www.europeangreencapital.eu

© Shutterstock

Euroopa veeressursside kaitsmise kava

Euroopa Komisjon on koostanud kava, et tagada ELile piisavad kvaliteetse vee varud, mis rahuldaksid elanike, majanduse ja keskkonna vajadusi. Strateegiaga pakutakse välja kolmesuunaline lähenemisviis, et saavutada veepoliitika raamdirektiivis sätestatud kvaliteetse vee eesmärk 2015. aastaks.

Sellega rõhutatakse vajadust parandada olemasolevate ELi vee-eeskirjade rakendamist. Põhimõtte "saastaja maksab" rakendamiseks võetud meetmed – mõõtmised, vee hinnapoliitika ja paremate majandusanalüüside kasutamine – võivad eelneva saavutamisel abiks olla.

Veepoliitika eesmärkide sidumine teiste asjakohaste ELi poliitikavaldkondadega, nagu põllumajandus, kalandus, taastuvenergia, transport ning ühtekuuluvus- ja struktuurifondid, aitaks samuti 2015. aasta eesmärgile lähemale jõuda.

Kavas rõhutatakse ka vajadust arendada veetõhususe parandamiseks uusi meetodeid. Seda saab teha, kui seada liidusisesed eesmärgid, kasutada veekontosid ja leppida kokku ELi veekasutuse standardites.

Lisateavet <http://ec.europa.eu/environment/water/blueprint/>

